

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Sağlık Bakanı Kemal Memişoğlu tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğün 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Serhat Eren

Diyarbakır Milletvekili

Kırım Kongo Kanamalı Ateşi (KKKA), Türkiye'nin özellikle kuzey İç Anadolu, Orta ve Doğu Karadeniz ile Doğu Anadolu'nun önemli bir kısmını içine alan yaklaşık 30 ilinde hiperendemik düzeyde görülen ciddi bir halk sağlığı sorunudur. Bu illerin dışında kalan bölgelerden de hastalık bildirimleri yapılmakta, tarım ve hayvancılıkla temasın yoğun olduğu alanlar başta olmak üzere riskli temaslar ülke genelinde endişe yaratmaktadır.

Hastalığın etkeni olan *Nairovirüs*, çoğunlukla *Hyalomma* cinsi keneler aracılığıyla insanlara bulaşmakta, enfekte hayvanların kan veya sekresyonlarıyla temasta da geçiş riski oluşmaktadır. KKKA'nın ölüm oranı ülkemizde yaklaşık %5 düzeyindedir. Özellikle ilkbahar ve yaz aylarında pik yapan vaka sayıları hem kırsalda yaşayan yurttaşlar hem de tarım ve hayvancılıkla uğraşanlar için ciddi riskler oluşturmaktadır.

Türkiye genelinde Sağlık Bakanlığı verilerine göre 2002–2024 arasında toplam 15.148 KKKA vakası bildirilmiş; toplam 721 kişi hayatını kaybetmiştir. Özellikle 2008–2011 arası yıllık vaka sayıları 1.000'in üzerinde gerçekleşmiş, ölüm oranları bazı yıllarda %6'yı aşmıştır. 2023 yılında 590 vaka ve 41 ölüm; 2024 yılında ise (ilk 6 aylık verilere göre) 469 vaka ve 26 ölüm kayda geçmiştir. Bu veriler, hastalığın hâlâ ciddi bir risk olduğunu ve etkili bir mücadele yürütülmediğini ortaya koymaktadır.

Öte yandan, basına yansıyan haberlere göre bu yıl sadece Sivas ilinde 8 kişi KKKA nedeniyle hayatını kaybetmiş, toplam vaka sayısı ise 39 olarak açıklanmıştır. Sivas Valiliği'nin verilerine göre bu vakaların büyük çoğunluğu kırsalda hayvancılıkla uğraşan yurttaşlarda görülmüştür. Bu tablo, hem bölgesel yoğunluğu hem de önleyici halk sağlığı politikalarının yetersizliğini gözler önüne sermektedir.

Bu bağlamda;

1. Türkiye genelinde 2022–2024 yılları arasında KKKA kaynaklı vaka ve ölüm sayıları yıllara ve illere göre nasıldır?

2. Bakanlığınız tarafından KKKA açısından “hiperendemik bölge” ilan edilen iller hangileridir? Bu sınıflandırmanın güncel kriterleri nelerdir?
3. 2025 yılının ilk altı ayı itibarıyla KKKA nedeniyle gerçekleşen toplam vaka ve ölüm sayısı kaçtır? İllere göre dağılım nedir?
4. Özellikle İç Anadolu bölgesinde 2025 yılı içerisinde artış gösteren ölümlerle ilgili özel bir inceleme başlatılmış mıdır?
5. Riskli bölgelerde yaşayan yurttaşlara yönelik kene kovucu (repellent) temini, koruyucu giyim, bilinçlendirme ve ilk yardım eğitimi gibi uygulamalar var mıdır? Bu uygulamalara kaç ilde erişilebilmektedir?
6. KKKA'ya yönelik bir Ulusal Eylem Planı mevcut mudur? Mevcut ise içeriği kamuoyuyla paylaşılacak mıdır?
7. Tarımsal ürünler (çim, saman, ot vb.) ve hayvan sevkiyatlarıyla başka illere taşınan keneler nedeniyle bulaş riskine karşı denetim, uyarı veya taşıma kısıtı uygulamaları yapılmakta mıdır?
8. Yerel yönetimlerle ortaklaşa yürütülen çevresel ilaçlama çalışmalarını kaç ilde sürdürülmektedir? Kullanılan ilaçların türü ve etki süresi nedir? Etkililik analizleri yapılmakta mıdır?
9. KKKA vakalarına müdahalede görevli sağlık personeline özel eğitim verilmektedir? Hangi illerde referans hastaneler belirlenmiştir?
10. Hayvanlardan bulaşma riskine karşı hayvan sahiplerine yönelik koruyucu ekipman, tıbbi bilgilendirme veya veteriner destek hizmeti sunulmakta mıdır?